JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Vertaisarviointi oppilaan näkökulmasta: palauteosaaminen ja toimijuus

Laura Ketonen / Arviointiseminaari

Pajan rakenne

- Alustus: Oppilaan palauteosaaminen ja toimijuus vertaisarvioinnissa – 25 minuuttia
- Ryhmäkeskustelu & materiaali – 20 minuuttia
- Yhteinen koonti – 10 minuuttia

Vertaisarviointi

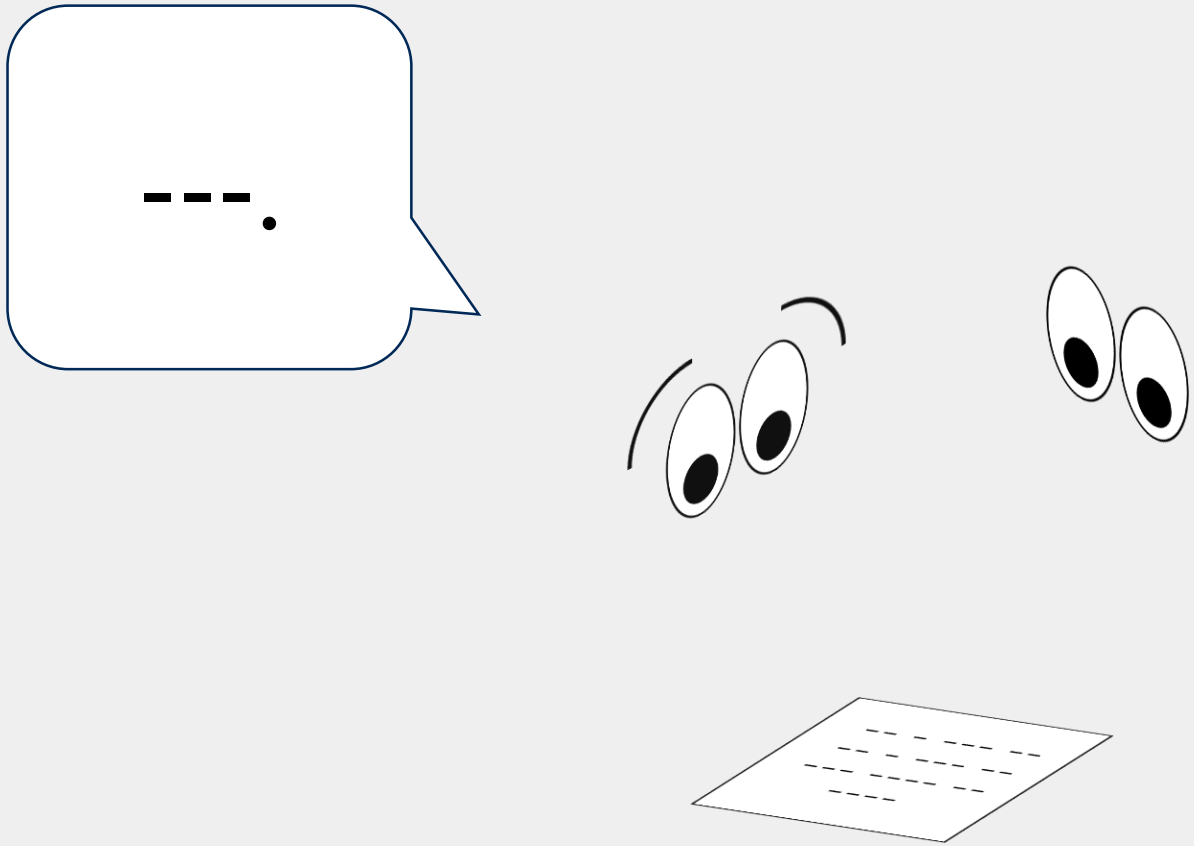

Formatiivinen vertaisarviointi: vertaisarviointi oppimisen välineenä

- Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2020)
  - Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia.
    - Eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.
  - Niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua

- Lukion opetussuunnitelman perusteet (2019)
  - Vertaisarviointi auttaa opiskelijaa ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan, korjaamaan virheitään ja kehittämään työskentelyään niin, että oppiselle asetetut tavoitteet voivat toteutua.
  - Osaamisen arviointi perustuu todennettuun näyttöön siitä, kuinka hyvin ja missä määrin opiskelija on saavuttanut opintojaksolle asetetut tavoitteet.

Formatiivinen vertaisarviointi: vertaisarviointi oppimisen välineenä

- Summatiivisessa vertaisarvioinnissa palautteen laatu on ensisijaisen tärkeää

- Formatiivisessa vertaisarvioinnissa
  - Palautteen antaminen on hyödyksi
  - Palautteen saaminen on hyödyksi
    - Myös huono palaute voi saada pohtimaan tavoitteita, kriteereitä ja oman työn laatua.

Väitöstutkimus

- 7. oppilaat: fysiikka ja kemia
- 1,5 vuoden interventio
- Vertaisarvioinnin harjoittelua (6 + 1 kertaa)
- 8 erilaista vertaisarviointia

- Kenttämuistiinpanot
- Oppilasparien nauhoitetut keskustelut
- Vertaisarvioitavat työt
- Vertaispalautteet
- Oppilaiden haastattelut

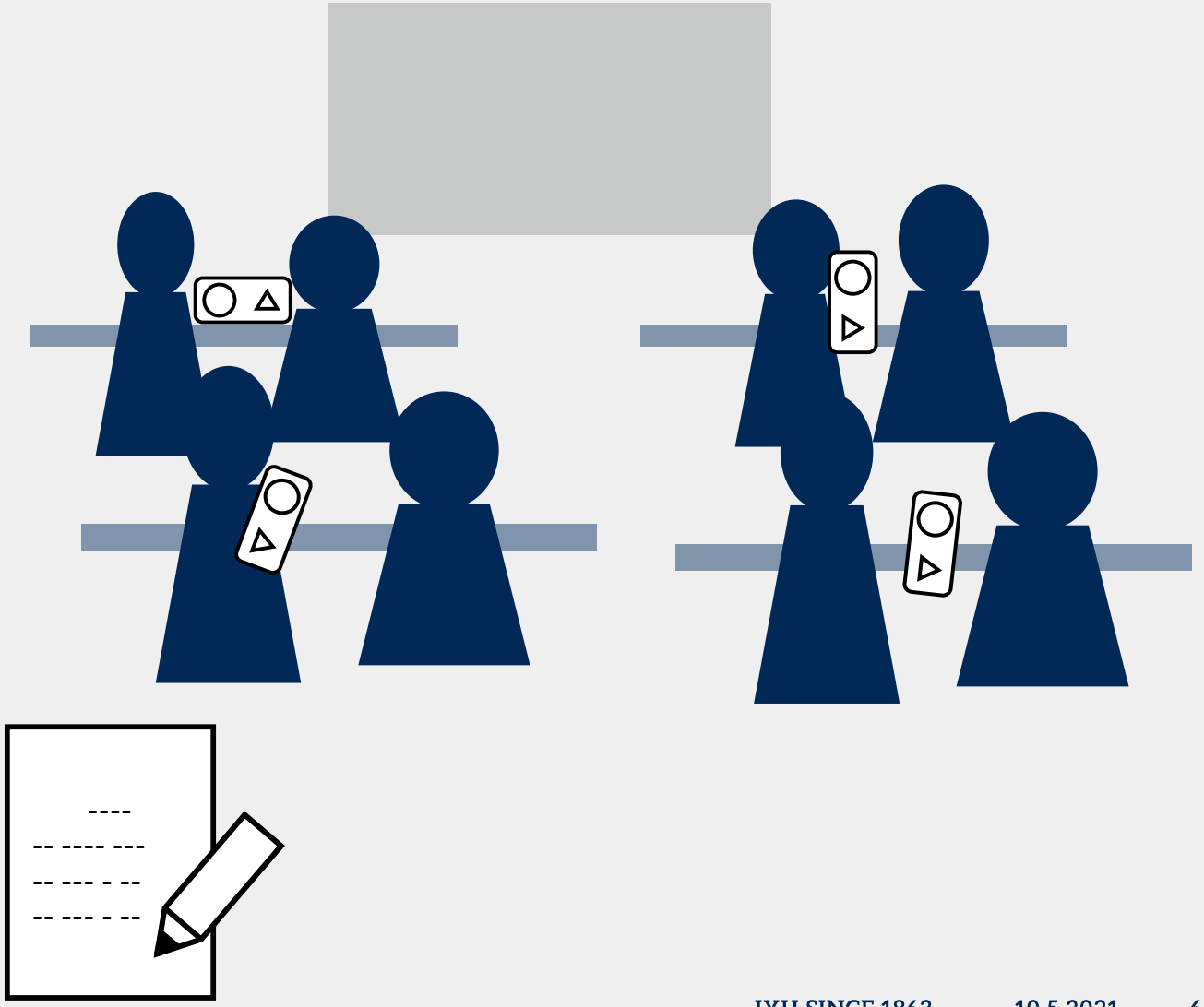

Yhteistä vertaisarvioinneille oli mahdollisuus hyödyntää palautetta

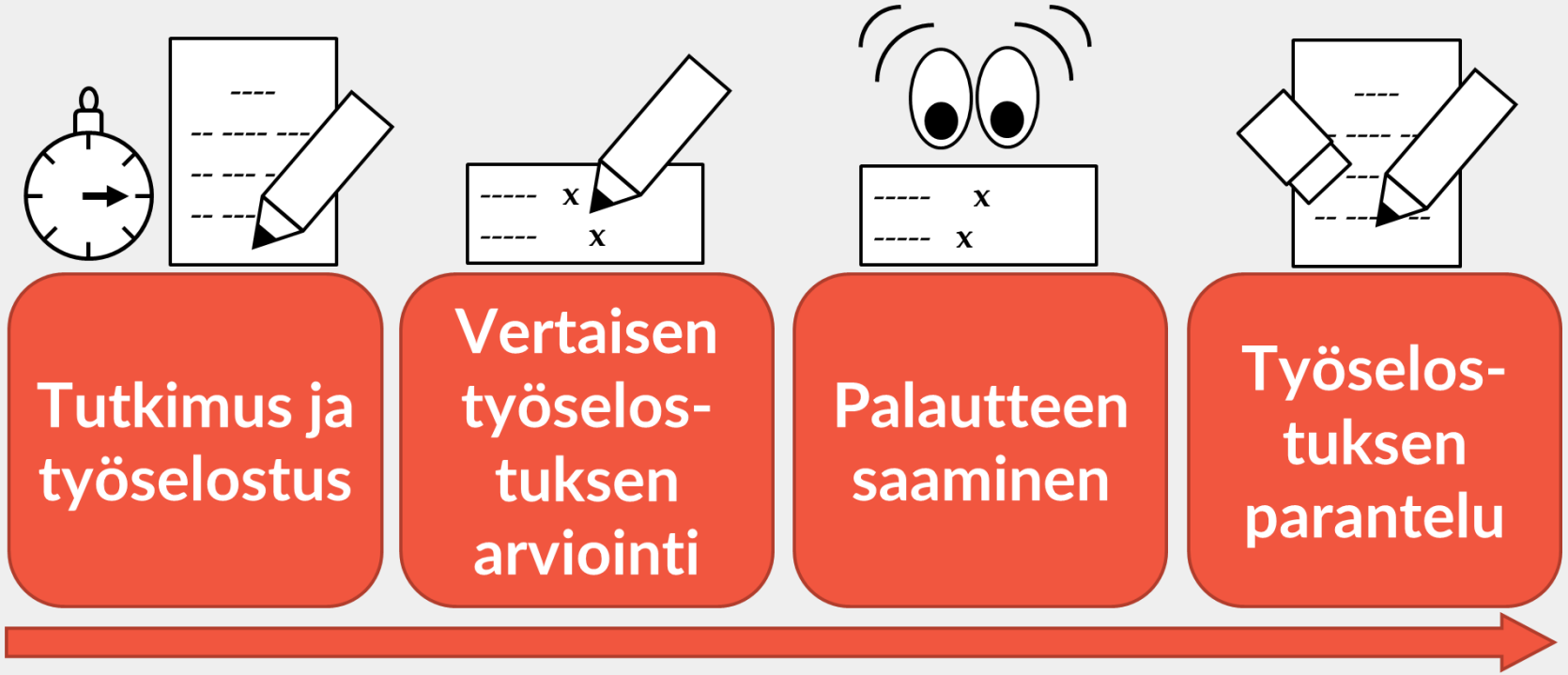

Kaksi näkökulmaa, jotka valottavat oppilaan osallistumista

- Vertaisarviointi auttaa oppilasta kehittämään palauteosaamistaan.
- Vertaisarviointi vaatii toimijuutta ja toisilla on sitä vähemmän.

Palauteosaaminen (Carless & Boud, 2018)

Palautteen arvostus

- Ymmärrys että palaute auttaa kehittymään
- Eri lähteistä ja eri muodoissa tulevan palautteen arvostaminen

Arviointitaidot

- Kyky arvioida omaa ja toisen työtä
- Vertaisarviointiin osallistuminen
- Itsearviointitaitojen kehittäminen

Tunteiden hallinta

- Tunteiden hallinta ja defensiivisyyden välttäminen
- Palautteen pyytäminen muilta
- Pyrkimys kehitykseen

Palautteen hyödyntäminen

- Ymmärrys että palautteen hyödyntäminen vaatii omaa aktiivisuutta
- Erilaisia strategioita reagoida palautteeseen

Sukellus oppilaiden palauteosaamiseen (7. & 8. lk)

	✖	✚	➔
Palautteen merkitys	**En halua palautetta.** En ole kiinnostunut palautteesta.	**Haluan positiivista palautetta.** Minulle on tärkeintä kuulla, että tein tehtävän hyvin.	**Haluan kehittävää palautetta.** Minulle on tärkeintä tietää, miten voin parantaa työtäni tai kehittää osaamistani.

Sukellus oppilaiden palauteosaamiseen (7. & 8. lk)

Palautteen tulkitseminen	**En tutustu palautteeseen.** En tutustu palautteeseen.	**Luen palautteen.** Luen mitä palautteessa sanotaan.	**Pohdin palautetta.** Vertaan palautetta omaan työhöni ja pohdin, onko se minulle hyödyllistä ja millä tavoin.

Sukellus oppilaiden palauteosaamiseen (7. & 8. lk)

Palautteen hyödyntäminen	**En hyödynnä palautetta.** En kehitä työtäni tai osaamistani palautteen perusteella.	**Kevyttä kehitystä.** Kehitän työtäni vähän palautteen perusteella.	**Panostus kehitykseen.** Panostan työn kehittämiseen, esimerkiksi harjoittelen uusia taitoja tai etsin lisää palautetta.

Palauteosaamisen eroista

- Oppilaiden erilaiset valmiudet kannattaa huomioida
- Samoja ilmiöitä näkyy myös muissa konteksteissa
  - Muissa palautetilanteissa
  - Peruskoulun ulkopuolella

Vertaisarviointi vaatii toimijuutta ja toisilla on sitä vähemmän.

- Oppilaan toimijuus tarkoittaa hänen kykyään toimia luokan sosiaalisessa kontekstissa (Ahearn, 2001).
- Toimijuus on seurausta ympäristön ja yksilön vuorovaikutuksesta (Biesta & Tedder, 2007).
- Yksilöillä kehittävät itselleen toimijuuden tapoja, mikä luo odotuksia heidän osallistumiselleen (Gresalfi ym. 2009).

Esimerkki

Niko

- Hyvät arvosanat
- Hyvä itsetunto oppijana
- Hyviä kavereita ryhmässä
- Viittaa usein: ideoi, kyseenalaistaa
- Kaverit pyytävät häneltä apua

Tiia

- Heikot arvosanat
- Ei luota osaamiseensa
- Ei kovin läheisiä kavereita ryhmässä
- Ei viittaa ellei ole pakko
- Pyytää vieruskaveriltaan apua

Oppilaat kehittävät itselleen toimijuuden tapoja, mikä luo odotuksia heidän osallistumiselleen.

→ Toisten auttaminen ja ideoiden esittäminen on Nikolle tuttua.

→ Myös muut todennäköisesti arvostavat Nikon mielipidettä ja apua. Tästä on kokemusta.

→ Toisten auttaminen ja ideoiden esittäminen on Tiialle uudenlaista toimintaa.

→ On epäselvää, mitä muut ajattelevat Tiian mielipiteistä ja avusta.

Oppilaiden toimijuus

	Puutteellinen toimijuus	Puutteellinen toimijuus & riittävä tuki	Riittävä toimijuus
Oppilaan toimijuus	Välttelen tehtävää tavalla tai toisella. Ideoiden esittäminen, kriittisyys ja toisten auttaminen on minulle vierasta. En pyydä apua.	Pyydän apua ja osallistun. Ideoiden esittäminen, kriittisyys ja toisten auttaminen on minulle vierasta. Pyydän ja saan apua näihin tehtäviin.	Osallistun. Esitän ideoita, olen kriittinen ja autan toisia.

→ Oppilaiden erilaiset lähtökohdat tulee huomioida.

Ryhmäkeskustelu

- Materiaali
- Tunnistatko näitä vertaisarvioinnissa esille nousseita ilmiöitä työstäsi tai omasta kokemuksestasi?

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Kiitos!
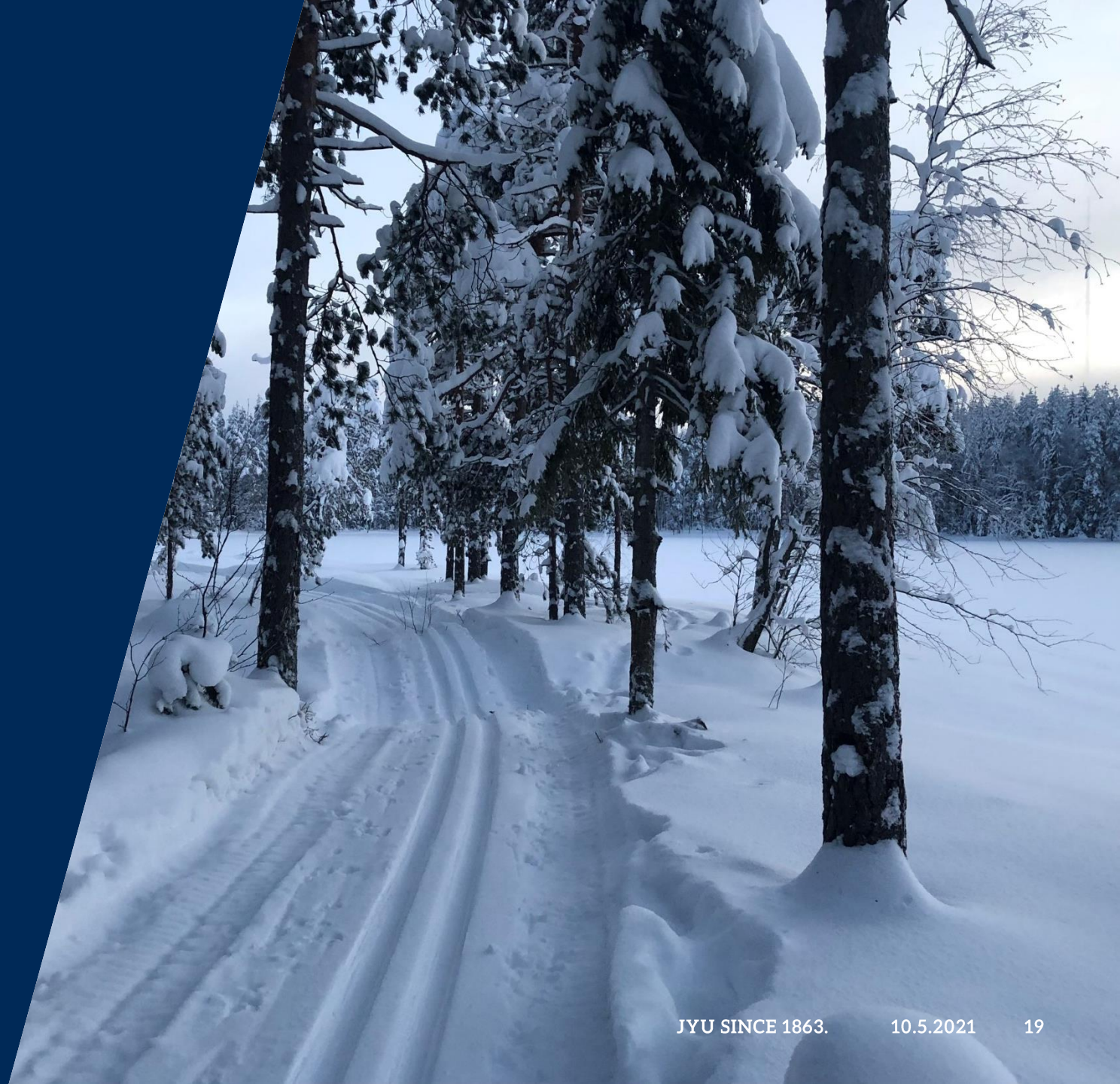
Laura Ketonen
laura.k.ketonen@jyu.fi